

Under lovens behandling på rigsdagen opgaves tanken om den særlige vandforsyningskommission, idet man ikke mente, at vandforsyningsforholdene nødvendiggjorde en sådan kommission. I stedet blev overlandvæsenskommissionerne ankeinstans over landvæsenskommissionerne også i sager vedrørende vandforsyning, dog med en særlig sammensætning. Det blev indenrigsministeriet, der skulle udpege de teknisk sagkyndige ved landvæsenskommissionerne.

De vandforsyningsspørgsmål, som landvæsens- og overlandvæsenskommissionerne i den første lange årrække efter 1926-loven kom til at beskæftige sig med, var, når bortses fra forholdene omkring de store byer, overvejende lokalt betonedede, og det er indenrigsministeriets indtryk, at 1926-lovens ordning har virket godt. I vandforsyningsområdet omkring Storkøbenhavn udviklede forholdet sig i øvrigt på en særlig måde. Medens en landvæsenskommission normalt nedsættes for en enkelt begrænset sag og bortfalder, når sagen er færdigbehandlet, har det meget store antal indbyrdes sammenhængende vandforsyningssager i vandforsyningsområdet omkring København bevirket, at man i vidt omfang har henvist nye sager til den én gang nedsatte kommission, hvorved man er kommet til at arbejde med „faste“ kommissioner. Der findes nu 3 sådanne landvæsenskommissioner, nedsat henholdsvis den 10. marts 1927, den 23. januar 1932 og den 4. december 1939. De har alle samme formand og tildels samme kommissærer. Disse kommissioner har efter hele deres arbejdsform fået ganske særlig sagkundskab.

I 1956-kommissionen drøftede man, om vandforsyningsforholdene i Danmark fortsat var så enkle, at myndigheden til at give vandindvindingsrettigheder udelukkende skulle henlægges til landvæsens- og overlandvæsenskommissionerne. På den ene side fandt man, at et meget stort antal vandindvindingsager stadig var overvejende lokalt betonedede. På den anden side gjorde man sig klart, at i hvert fald de interesseudsættninger mellem kommunerne, der er nævnt ovenfor under 1 c, kunne have en karakter, som kunne gøre det rigtigere at henlægge sagerne til en mere politisk betonet instans. I det hele mente kommissionen det dog rigtig at bevare sagerne henlæggelse til landvæsens- og overlandvæsenskommissionerne. Det var herved også af betydning for kommissionen, at det selv under ordninger med en centraliseret, politisk afgørelsesmyndighed må antages praktisk, at sagerne forberedes lokalt, idet sagerne vil kræve et så nøje kendskab til vedkommende egn, at personlig gennemgang af stedet vil være nødvendig, ligesom lokale interesserede må have lejlighed til at møde op og fremsætte

deres synspunkter — en sådan lokal forbehandling er foreskrevet i den engelske og hollandske lovgivning, jfr. betænkningen af 1961 side 84 og 89. Det betyder imidlertid en væsentlig styrkelse og samling af sagsbehandlingen, at den myndighed, der således forestår den lokale forbehandling, også har den endelige afgørelse af sagen; den lokale myndighed vil have et indtryk af sagen, som kun ufuldstændigt og med besvær kan videremeddeles til en central myndighed, og vil bedre kunne gøre sin afgørelse forståelig for de interesserede, og spørgsmål om ekspropriationer og erstatning for grundvandstandssænkning ligger i det hele naturligt hos en lokal retsinstans. Sagsbehandlingen har formentlig også været hurtigere i Danmark end forskellige steder i udlandet med et centraliseret tilladelses-system.

1956-kommissionen foreslog imidlertid, at man styrkede landvæsenskommissionerne ved at skabe mulighed for oprettelse af „faste“ kommissioner også for områder omkring større byer uden for København, jfr. KF § 5, stk. 4. Endvidere foresloges det i § 10, stk. 3, at landvæsenskommissionen skulle underrette de interesserede kommuner og Danmarks geologiske Undersøgelse om hver ny vandindvindingsag og indkaldte kommunerne til møder under sagen, således at landvæsenskommissionen kunne få bedre mulighed for at få oplysning om sagens eventuelle perspektiver. Kun i et enkelt tilfælde foresloges det, at afgørelsesmyndigheden ikke skulle ligge hos landvæsenskommissionen. Det drejede sig om det under 1 c nævnte flertalsforslag om tvangsmæssig oprettelse af vandforsyninger i ejendoms- eller driftsfællesskab mellem flere kommuner; her foresloges det at lægge afgørelsesmyndigheden hos indenrigsministeren.

I deres udtalelser om kommissionsforslaget rejste Den danske Købstadforening og Aantsrådsforeningen i Danmark spørgsmål om, hvorvidt der burde oprettes et særligt vandindvindingsnavn med repræsentanter for de kommunale organisationer; navnet skulle bl. a. have til opgave til stadighed at følge udviklingen inden for Danmarks vandforsyning. Kort efter fremsattes i betænkningen „Vand“ forslag om oprettelse af et centralt sagkyndigt organ vedrørende vandindvinding. Det fremhæves i betænkningen „Vand“, at det stadig stigende vandforbrug i voksende grad vil nødvendiggøre en koordinering af vandforsyningsanlæg indbyrdes og af vandforsyningsanlæg i forhold til andre interesser, herunder spildevandsafledning, og at der derfor i stigende grad vil blive brug for en planlægning, som tager større områder og den fremtidige udvikling i betragtning. For at støtte bl. a. de kommuner, der